

ŘEČNÍK -2

Jak lépe mluvit k lidem

30. 1. 2017

JAK ZVÝŠIT VLASTNÍ POHOTOVOST

Přání nebo skutečnost

Pohotovost při debatě s druhými lidmi vyžaduje určité naladění. Americký spisovatel a humorista Mark Twain na toto téma napsal: „**Na improvizovanou řeč se musím čtyři týdny připravovat.**“

Za spontánní mluvení považují odborníci situace, k nimž patří i pohotové reagování na poznámky protivníků a to vyžaduje, aby se řečník dokázal vyladit. Nejlépe se to daří po určité duchovní přípravě. Pokud budete tuto dovednost procvičovat, zvýší se pravděpodobnost toho, že dokážete ve správnou chvíli efektivně reagovat.

Při různých debatách a veřejných vystoupeních můžete díky pohotovosti sbírat body u svých posluchačů. Bohužel je pohotové reagování na různé situace pro mnoho lidí jenom zbožným přáním. Skoro každý z nás by chtěl umět v rozhodujících životních situacích pohotově a originálně zareagovat na ústní útoky druhých. Chtěli bychom v nepříjemné situaci na první po-kus odpovědět nějakou geniální průpovídkou a uzemnit protivníka. Rádi bychom byli duchaplní v různých trapných situacích a získali pomyslné body ve svém kole slovní hry s druhými. Co dělají „špatně“ lidé, kteří si o sobě myslí, že nejsou dostatečně pohotoví? Vůbec nic! Jejich chyba spočívá spíše v tom, že se příliš snaží dělat „to správně“. Nic nepotlačuje spontaneitu tolik, jako přílišná snaha být perfektní.

<http://jaromirkijonka.wixsite.com/recnik>

Jak zvýšit vlastní pohotovost pomocí inspirace

Vymeźme si nejdřívě, co to pohotovost je: **Pohotovostí rozumíme rychlou odpověď, která naváže na to, co právě řekl druhý člověk a hravě jeho poznámku odrazí. Jde o reakci, která v danou chvíli sedne a zasáhne protivníka, bez toho, aby urazila.**

Z této definice vyplývá, že nestačí mít připraveno několik vzorových vět, naučených nazpaměť. Pohotovost musí vždy přiměřeně odpovídat dané situaci. Na druhé straně to znamená i to, že pohotovost můžete trénovat. Můžete si různé situace simulovat ve své fantazii a tím trénovat svou schopnost smečovat.

„Jazyk je jako truhla s pokladem, jehož drahokamy můžete vzájemně kombinovat, jak se vám líbí. Mnoho dobrých nápadů pro své jazykové hry můžeme čerpat od různých spisovatelů. K mistrům vtipných replik patřili například Oscar Wilde, Mark Twain nebo Jaroslav Hašek. V současném českém prostředí se můžeme inspirovat u různých moderátorů talk show – například u Karla Šípa, Jana Krause, Haliny Pawlowské a dalších.

Podívejme se zatím na dvě metody, které můžete používat

Metoda překladau

Tato metoda je vhodná v případech, kdy vás druhý uráží nebo neobjektivně kritizuje. Podobně jako to dělají překladatelé přeložte zlomyslná slova svého protivníka. To, co váš protivník řekne, vy můžete ihned vyložit. Vy tedy určujete, kudy se bude ubírat směr rozhovoru. Tato metoda se dá nejlépe použít:

1. Když vás někdo uráží.
2. Když vám někdo neúmyslně ublíží.
3. Když jste nekonkrétně kritizováni

Příklad: na výčitku: „Vám chybí jakýkoliv týmový duch“, můžete odpovědět: „Ano, myslím si, že mohu takové náročné úlohy řešit sám.“

Druhý příklad: Kritik: „Vy o tom nic nevíte!“ Vy: „Tím chcete asi říct, že máme na projekt rozdílné názory.“

Jako zručný „překladatel“ můžete volit mezi třemi různými jazyky:

- Medový jazyk. Díky němu můžete ty nejedovatější útoky změnit ve sladké lichotky.
- Jedovatý jazyk. Umožňuje vám, abyste u skrytých urážek ještě více zdůraznili jejich jedovatost.
- Diplomatický jazyk. Jeho prostřednictvím můžete otupit ostrý tón útoku a zlepšit vlastní pozici.

Metoda protiotázek

Kdo se nechce nechat vést druhými musí převzít iniciativu kladením otázek. Tento způsob vám umožňuje zachovat si sebejistotu a nebýt obětí protivníka. „Protiotázka“ úzce souvisí se zjišťovací otázkou, kterou používáme v reakci na útok. Existuje celá škála odstínů – od zdvořile uhlazeného tónu až po šířavou agresi. Dá se použít:

- Když vám někdo klade dotěrné nebo provokativní otázky.
- Když panuje napjatá atmosféra.
- Když je někdo vůči vám netaktní.
- Když vás někdo křivě obviňuje.

Příklad: A. „Právě jste řekl, že mám fašizující názory,“ konstatuje ministryně. „Co míníte tím slovem ‚fašizující‘?“
B. Šéf křičí: „Nováku, vy jste úplně neschopný.“ Novák: „Co by se muselo změnit, abyste si na moji práci udělal lepší názor?“

(Více najdete v knize Umění slovní sebeobrany od Mathiase Nolkeho.)